

K ČOMU JE DOBRÉ UMŔTVOVANIE?

Požiadavka umŕtšovania – prečo? – požiadavka nevesty – rozkoš umŕtšovania

Ešte raz si pripomeňme slová Miroslava Kusého z minulej úvahy: „*Nebo bolo pre mňa nekonečne vzdialené, bezpohlavné, otravné a cesta doň nekonečne nudná a plná zbytočného, absurdného odriekania.*“

Odriekanie. Umŕtšovanie. Faktom je, že je neoddeliteľnou, dokonca zásadnou súčasťou kresťanstva. Stačí sa len započúvať do slov Písma: „*Ak Duchom umŕtvujete skutky tela, budete žiť*“ (Rim 8,13 SSV), a inde zase: „*Umŕtvujte teda svoje pozemské údy: smilstvo, nečistotu, vášeň, zlú žiadostivosť a lakomstvo, čo je modloslužba!*“ (Kol 3,5 SSV), alebo do tretice „*Tí, čo patria Kristovi Ježišovi, ukrižovali telo s vášňami a žiadostami*“ (Gal 5,24 SSV). Sv. Augustín pritakáva a kategoricky vyhlasuje: „*Človek nemôže mať v úmysle zároveň Boha a telesné pohodlie.*“ Alebo sv. Ján Klimax: „*Chceme-li horlivé pracovať, aby som se stali milými nesmrteľnému Kráľovi, snažme se nemít zálibu pro nic jiného než pro jeho slávu a pro nesmrteľné rozkoše.*“ Svedectvo Písma, ako aj skúsenosť kresťanstva je v tomto smere jednoznačná. Ale prečo? Prečo je pre spásu potrebné takto umŕtviť všetko, čo nie je Boh? Prečo?

Skúste si predstaviť maratónsky beh. Tí, ktorí ho bežia, maratónci, si jasne uvedomujú jednu vec: treba odbehnúť celých 42 kilometrov a 195 metrov. Až tam je cieľ. Nestačí zabehnúť 10 kilometrov. Ani 20. Dokonca ani 42. Len ten, kto zabehne celých 42 195 metrov od začiatku až do konca, prejde cieľom. Minimálne beh absolvuje. Možno sa dokonca dobre umiestni. Dokonca zvíťazí. Ale len vtedy, ak to zabehne. A teda vytrénuje svoje telo tak, aby tých 42 195 zabehnúť v slušnom čase dokázalo. Lebo ak to nedokáže, je všetko stratené. Možno sme zabehli 35 kilometrov a potom odpadli, je to iste obdivuhodné, mnoho ľudí to nedokáže vôbec... ale... ale stále platí, že namiesto triumfu tam kdesi v cieli sedíme na okraji cesty, vyššavení, polomŕtvi, ... a porazení.

No, je to len príklad. Ale pomôže nám pochopiť jednu vec.

V prípade kresťanstva je tým „maratónskym cieľom“ Večný Život. Boží Život. Trojičný Život. To je Nebo, Kráľovstvo, ona večná blaženosť.

Podstatným znakom tohto Božieho Života a teda aj našej spásy – nie okrajovým, ale podstatným! – je láska. Láska, ktorá sa daruje milovanému úplne a celá. Jedine vtedy je to Boží život a jedine vtedy je to Božia blaženosť. Ako vraví Písmo, keď nám dáva k tejto blaženosti návod: „*Milovať Pána, svojho Boha, celým svojim srdcom, celou svojou dušou a celou svojou silou*“ (Dt 6,5 SSV). Celým bytím. Nie na 15%, nie na 50%, nie na 84%, dokonca ani nie na 99,95%, ale na 100%. Napadlo ma, že si to môžeme prirovnať aj k letu balónom, je to dosť známy a používaný obraz: nezáleží, či ho k zemi púta desať hrubých lán, alebo jedna hodvábná nitka – kým sa aj tá posledná a najtenšia nitka nepretrhne, balón nemôže odletieť, ostáva tragicky pripútaný k zemi. Podobne v prípade Neba: nezáleží, či Boha milujeme na 9%, alebo 99%. Kým to nie je 100%, nie je to ešte stále Boží Život, Trojičný Život – a teda ani Nebo a Jeho blaženosť. Aby sme „vzlietli“ s Bohom k výšinám Jeho Života, musí naša láska dosiahnuť rovných 100% a stať sa tak rovnakou, akou je láska Božia. Nie do „kvality“, v tom sa nekonečnému Bohu vyrovnáť nevieme, ale čo do „kvality“: On miluje, ja milujem a obaja to robíme na 100%, úplne, bezvýhradne, bezpodmienečne, do krajnej krajnosti.

Ako hovorí sv. Bernard: „*Lebo aj keď stvorenie menej miluje, pretože je menšie, ak miluje z celej svojej bytosti, kde je úplnosť, tam už nič nechýba.*“

No a to je dôvod umŕtšovania: že totiž *čokoľvek*, čo milujeme *popri* Bohu a nie v ňom a pre Neho (porov. napr. úvaha č. 383), sú práve tie percentá, ktoré nám bránia dosiahnuť oných potrebných 100% lásky. Sú to láná – jedno, či hrubé oceľové láná ťažkého hriechu, alebo tenké hodvábné nitky posledných navonok maličkých a akoby „nepodstatných“ závislostí – ktoré bránia nášmu „balónu“ spásy a zbožštenia sa vzlietnuť a konečne naplno vplynúť do Trojičnej jednoty, čiže do Božieho Kráľovstva, do spásy.

Takže, je to jednoduché: Čokoľvek v mojom živote, úplne čokoľvek: Slúži to Bohu a jeho sláve? Potom to použijem! Neslúži to Bohu a Jeho sláve? Potom je mi to úplne zbytočné. Nechcem to, len ma to oberá o čas a energiu a hlavne pozornosť, ktorú v láske chcem úplne a celú upierať k Milovanému, k Ženíchovi, k Bohu! Je na tom niečo nepochopiteľné? Zaiste nie! A ak niečo neslúži Bohu, ani Jeho sláve, ale napriek tomu po tom túžim...? Tak potom je to presne ona „bočná láska“ ktorá – ako diera v priehrade – odvádza niečo z mojej lásky preč od Boha. Ale ja túžim byť v Bohu *celý*! Preto túto diery „zapchám“ – práve umŕtvením tejto túžby, jej vyhasnutím v opravdivej *nirváne*, vyvanutí, zániku, ... – aby tak všetka láska smerovala len a jedine k Bohu (porov. úvaha č. 380).

Pán Miroslav Kusý samozrejme o tom nemal ani potuchy. Nepoznal Ženícha, nemiloval Ženícha a netušil o Božom živote a zjavne netuší o ničom z toho dodnes. Preto mu aj ono „umŕtšovanie“ pripadá absurdné. Akoby aj nie, keď stojí voči všetkým ostatným „láskam“, ktoré si vyvolil namiesto Ženícha a jedinej dokonalej extatickej lásky k Nemu a v ňom?

Ale tí, ktorí porozumeli, zažili a pochopili, vidia veci úplne inak. Spomeniem tu len dva postrehy. Prvý od sv. Jána Klimaxa: „*Ten, kto jednou okusil radosti nebe, bude mať pro pozemské radosti jen pohrdání a nechut.* A myslím, že je veľmi obtížné, aby ten, kdo neokusil první, mohl pohrdat druhými.“ Áno, jedna veta, ktorá vysvetľuje, prečo pre Klimaxa je umŕtšovanie rozkošou a radosťou – a pre Kusého nepochopiteľnou absurditou. Druhú myšlienku, či skôr vysvetlenie, k tomu dodáva Thomas Merton: „*Odpútanosť od vecí neznámená vytvoriť protirečenie medzi „vecami“ a „Bohom“ akoby Boh bol len ďalšou „vecou“ a ako keby Jeho stvorenia boli Jeho súpermi. Od vecí sa nemáme odpútať preto, aby sme sa pripúťali k Bohu, ale skôr sa máme odpútať sami od seba aby sme vnímali a používali všetky veci v Bohu a pre Boha. ... Neexistuje nijaké zlo v čomkoľvek čo stvoril Boh a ani nič čo je Jeho nemôže byť prekážkou nášho zjednotenia s Ním. Prekážka je naše „ego“ a jeho úporná potreba udržať si svoju uzavretú sebeckú vôľu. Keď si naše povrchné falošné ego privlastňuje všetky veci okolo seba, vzdaluje nás od reality a od Boha. Potom sa falošné ego stáva našim bohom a my milujeme len pre uspokojenie svojho ega. Na uctievanie imaginárneho idolu svojho ega používame všetky veci a tým ich zneužívame a znehodnocujeme a vytvárame si k nim nečistý alebo hriešny vzťah.*“ Amen!